

EGY KÖZTÉRI SZOBOR REJTÉLYES ÉLETE: 50 éve került Lenin Dunakeszire

A Lenin szobor (1961)

Az avatási ünnepség (1975)

Sokan hallottak arról, hogy az 1975. április 22-én, Vlagyimir Iljics Lenin születésének 105. évfordulóján felállított dunakeszi köztéri szobra avatója körül milyen galiba esett meg. De hogyan készült és került oda a szobor? Mi lett a sorsa később?

1958 júniusában a Karcagi Városi Tanács, illetve a Képzőművészeti Alap pályázatot hirdetett egy, a település főterén felállítani tervezett Lenin szobor elkészítésére. A pályázaton a korszak elismert szobrászai, Segesdi György, Somogyi Árpád és ifj. Szabó István indultak, és Segesdi György (1931–2021, Munkácsy Mihály-díjjal kitüntetett szobrászművész) alkotását fogadta el a bíráló bizottság. 1959 júniusában a műteremből a bronzöntődébe került a szobor, amely 1960 februárjában már várta, hogy felállítsák méltó helyén. Nem tudni pontosan, miért nem avatták fel Karcag főterén (állítólag nem hagyományos ábrázolásmódja miatt), csak azt, hogy 1961-ben a Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Intézetének fotótárába került a róla készült 6 x 6 cm-es fotónegatív. Az alkotás maga egy raktárban pihent.

Több mint egy évtized telt el, amikor 1974-ben – a Pest megyei pártbizottság „javaslatára” – a városi rangot elérni kívánó Dunakeszi nagyközség számára kínálták fel a szobrot. Az ünnepséget megelőzően a község üzeminek, intézményeinek dolgozói és KISZ-alapszervezeteinek tagjai, Borszéki Ferenc építőmérnök vezetésével parkosítottak, fát ültettek, mint félmillió forintnyi társadalmi munkával tették

szébbé a környezetet, és felállították a süttői mészkőből készült, 140 cm magas talapzatot is, amelyre a bronzszobrot helyezni tervezték.

1975. április 22-én került sor az avató ünnepségre, a Nap utcai új lakóegyed központi terén. A délután 4 órakor kezdődő rendezvényen részt vett Barinkai Oszkárné, az MSZMP Pest megyei bizottságának titkára, Jámbor Miklós, a Szakszervezetek Pest Megyei Tanácsának vezető titkára, Barát Endre, a váci járási pártbizottság első titkára, Árpási Zoltán, a KISZ megyei bizottságának első titkára, dr. Csicsay Iván, a Pest Megyei Tanács elnökhelyettese és Gustav Götz, a Német Demokratikus Köztársaság Suhl testvérmegyéjének képviselője. Megjelent az alkotó, Segesdi György is. Barát Endre köszöntőjét követően Barinkai Oszkárné mondott beszédet. Ebben kifejtette: „*Van valami jelképes abban, hogy a kialakuló város főterére Lenin szobra került. Örülünk annak, hogy a járás és Dunakeszi állami, politikai vezetői küzdöttek azért, hogy Segesdi György szobrászművész Lenin-szobra ide, Dunakeszire, megyénk egyik tipikus munkástelepülésére kerüljön. [sic!] A szobor most itt áll előttünk kérlelhetetlen tömörségével, súlyos plasztikai erejével, az öklbe szorított kéz szigorú gesztusával, ar-*

cán ránk tekintő emberségével, egységbe fogalmazva a soha nem fáradó, mindig újat akaró forradalmár jól ismert, szeretett alakját.”

A szobrot Katona István, az MSZMP Dunakeszi Nagyközségi Bizottságának titkára vette át a település nevében. Az ünnepségen közreműködött Jobba Gabi, a 25. Színház művésze, a József Attila Művelődési Ház énekkara Tóth Béla, az úttörőkórus Szakáll Lászlóné és a Járműjavító zenekara Szirmai János vezénylete alatt.

Amiről a korabeli híradások nem szóltak, megőrizte az itt élők emlékezete: az avatás során – a többszöri sikeres próba ellenére – sehogy sem hullott le a lepel a szoborról, a kötél minduntalan megakadt a nyakán. A fiasco feloldását keresve a helyi párttitkár szabotázst is emlegetett, végül mégsem lett komolyabb következménye az ügynek.

A rendszerváltás idején a Lenin szobor elkerült a ma is ott árválkodó talapzatról, jelenleg a Dunakeszi Közüzem Nonprofit Kft. telephelyén őrzik a város a hányattatott sorsú alkotást.

DR. KEREKES DÓRA
GYŰJTEMÉNYVEZETŐ
RÉVÉSZ ISTVÁN
HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY